

OH (OH)/Saarinen Katariina

27.2.2023

Julkinen

Kantaverkkotoimikunta 1 2023 pöytäkirja

Aika 10.2.2023 klo 9–12

Paikka Nh. Kopula, Fingrid, Lökkisepäntie 21, Helsinki

Läsnä Janne Ala, Kemijoki Oy
Marko Haapala, Rauman Energia Oy
Petri Hyyryläinen, UPM Communications Papers (puheenjohtaja)
Timo Jutila, Kajave Oy
Harri Leppänen, SSAB Europe Oy
Teemu Loikkanen, OX2 Finland Oy
Jenny Martiskainen, Savon Voima Verkko Oy
Magnus Nylander, Porvoon Sähköverkko Oy
Tomi Toivonen, Turku Energia Sähköverkot Oy (Teamsin kautta)
Erik Trast, CPC Finland Oy
Kari Vessonen, Caruna Oy

Jussi Jyrinsalo, Fingrid Oyj
Antti Kivipuro, Fingrid Oyj (kohdissa 1–2)
Petri Parviainen, Fingrid Oyj
Katariina Saarinen, Fingrid Oyj (sihteeri)

Poissa Mikko Kurki, Sappi Finland Operations Oy
Jani Pulli, PVO Vesivoima Oy

Käsiteltävät asiat

1 Kokouksen avaaminen ja toimikunnan vuosikello 2023

Puheenjohtaja Petri Hyyryläinen avasi kokouksen ja esitteli kantaverkkotoimikunnan toimintatavat sekä ehdotuksen vuoden 2023 kokousten aiheista. Toimikunnan jäsenet ehdottivat seuraavia lisäyksiä kokousten sisältöihin:

- Kokoukseen 2 (teemat: talven jälkianalyysi ja järjestelmävision tulokset)
 - Miten Fingrid näkee vedyn siirron mahdollisuudet ja roolin sähkön siirron rinnalla tulevaisuudessa? Gasgridin ja Fingridin yhteisen selvityksen tulosten läpikäynti
 - Millaisia rajoitteita tai reunaehtoja liittyy järjestelmävision toteuttamiseen? Esimerkiksi miten urakoitsijoiden resurssit riittävät Fingridin investointiohjelman toteuttamiseen? Mitä vaikutuksia on luonnon ennallistamis- ja biodiversiteettivaatimuksilla?
 - Miten Itämeren alueen kantaverkot kehittyvät?

OH (OH)/Saarinen Katariina

27.2.2023

Julkinen

- Kokouksessa 3 (teema: mistä joustoa ja kuka sen maksaa?) toivottiin käsiteltäväksi myös reservikustannuksia.

2 Kilpailuoikeuden periaatteet

Fingridin asiakastoimikuntien toiminnassa noudatetaan kilpailuoikeuden periaatteita ja säännöksiä, ja näihin liittyvään ohjeeseen tutustuminen oli kokouksen ennakotehtävänä. Fingridin lakimies Antti Kivipuro muistutti, että kilpailulaki kieltää sellaisen yhteistyön, jossa yritysten välinen kilpailu voisi merkittävästi estyä, rajoittua tai vääristyä. Käytännössä ohjeet edellyttävät, että toimikunnan toiminta on läpinäkyvää esimerkiksi siten, että kokousten esityslistat, kokousmateriaalit ja pöytäkirjat julkaistaan samaan aikaan internet-sivuilla sekä toimikunnan jäsenten että ulkopuolisten saataville. Kokousten tulee olla esityslistan mukaisia, ja kokouksissa ei tule käsitellä asioita, joista ei ole saatavissa tietoa julkisista lähteistä tai joilla voi olla vaikutusta yritysten tulevaan hinta- ja markkinakäyttäytymiseen.

3 Toimikunnan jäsenten esittäytyminen

Pidettiin esittäytymiskierros. Uusia jäseniä kantaverkkotoimikunnassa tänä vuonna ovat Marko Haapala, Harri Leppänen, Jenny Martiskainen ja Mikko Kurki.

4 Katsaus länsirannikon tilanteeseen

Petri Parviainen kertoi, että tuulivoimantuotanto on Suomessa keskittynyt erityisesti länsirannikolle ja kasvaa kaikkia ennusteita nopeammin. Porin ja Oulun välille länsirannikolle on jo sovittu liitettäväksi vuoden 2024 loppuun mennessä noin 5 000 megawattia tuulivoimantuotantoa. Fingrid on vahvistanut alueen kantaverkkoa rakentamalla mm. viisi vuotta sitten valmistuneen Rannikkolinja-yhteyden ja sen varrelle useita sähköasemia, mutta se ei vielä riitä, vaan uusia vahvistuksia sekä kokonaan uusia ratkaisuja tarvitaan edelleen lisää. Verkon vahvistuksia ja uusia ratkaisuja tarvitaan kolmesta syystä: Jotta kantaverkon siirtokyky riittää alueen tuulivoimalle erityisesti huolto- ja vikatilanteissa, jotta alueen tuulivoimalaitokset pysyvät stabiileina verkon eri käyttötilanteissa ja jotta kantaverkkoon voidaan jatkossakin liittää uutta sähköntuotantoa.

Fingridissä on selvityksessä ja työn alla länsirannikolle useita ratkaisuja, joista tärkeimmät ovat 400 kV voimajohtoyhteys Kristiinankaupungista Tampereelle ja kaksi 400 kV voimajohtoyhteyttä Kalajoelta Keski-Suomeen. Nämä valmistuvat vuosina 2027–2028. Näiden lisäksi tuulivoimaloiden jännitteensäätäjät viritetään toimimaan tuulivoimavaltaisessa verkossa, ja alueella otetaan käyttöön DLR-tekniikkaa (Dynamic Line Rating), jonka avulla saadaan tarkempaa tietoa siirtoverkon todellisista kuormitettavuuksista eri sääoloissa. Lisäksi selvitetään nopean alas- ja ylössäätöohjauksen mahdollisuuksia ja hankitaan alueelle verkkoa tasapainottamaan synkronikompensointori eli iso tahtikone ilman energianlähdettä. Toimenpiteet etenevät tällä hetkellä suunnitellusti.

Toimikunta kysyi, montako tuntia vuodessa alueen siirtokyky ei riitä, ja onko ratkaisuksi suunniteltu dynaamisia liittymissopimuksia? Petri taustoitti, että dynaamisilla liittymissopimuksilla voitaisiin parhaimmillaankin ratkaista vain osittain siirtokyvyn riittävyyttä, ja esimerkiksi verkon stabiiliuden ylläpitämiseksi tarvitaan joka tapauksessa myös muita toimenpiteitä.

OH (OH)/Saarinen Katariina

27.2.2023

Julkinen

Fingrid järjestää aiheesta kevään 2023 aikana länsirannikon toimenpiteiden etenemisestä asiakastilaisuuden ja webinaarin. Ajankohdasta tullaan tiedottamaan Fingridin uutiskirjeessä ja internet-sivuilla.

5 Fingridin ajankohtaiset

Jussi Jyrinsalo palasi viime kokouksessa käytyyn kysymykseen suuntaajavaltaisen järjestelmään liittyvän kehitysyhteistyön mallista Fingridin ja asiakkaiden välillä. Yhteistyö käynnistetään tämän kevään aikana ensin kaikille Fingridin asiakkaille yhteisellä webinaarilla järjestelmän teknisten ominaisuuksien muuttumisesta ja sen vaikutuksista asiakkaisiin. Kesän jälkeen järjestetään neljä alueellista tilaisuutta, joissa keskitytään tarkemmin alueellisiin kysymyksiin ja ratkaisuihin, huomioiden myös alueverkkojen rooli. Asiakkaiden käytön ja valvomoiden henkilökunnalle tullaan järjestämään erillinen ohjeistutilaisuus. Näistä tilaisuuksista tiedotetaan tarkemmin Fingridin uutiskirjeessä ja internet-sivuilla. Toimikunta toi esille, että jakeluverkkoyhtiöiden osaaminen liittyen suuntaajavaltaisen järjestelmään vaihtelee, ja koulutus sekä infotilaisuudet nähtiin erittäin tarpeellisiksi.

Jussi kertoi lyhyesti Fingridin ajankohtaisia asioita. Talvesta on selvitty toistaiseksi erittäin hyvin sekä lauhan sään että suomalaisten aktiivisen sähkön säästämisen vuoksi. Käytännössä sähkön riittävyyden kanssa oli pieniä haasteita vain muutamana päivänä joulukuussa. Vapaaehtoiseen sähköjärjestelmän tuki- järjestelmään on sitoutunut mukaan monia toimijoita, yhteensä jo 500 MW edestä.

Sähkön tuotannon investointien lisäksi sähkön kulutusta lisäävä investointeja on suunnitteilla Suomeen runsaasti. Fingridin ennusteen mukaan sähkön kulutus voi kasvaa tällä vuosikymmenellä yli 50 %. Tuulivoiman ennustetaan ohittavan ydinvoiman suurimpana sähköntuotantomuotona vuonna 2027.

6 Toimikunnan yhteenveto kokouksesta ja kokouksen päättäminen

Toimikunta arvioi, että Fingridin esittämän sähkön tuotannon kasvuennusteen toteutuminen edellyttää kulutuksen joustavuutta. Pohdiskeltiin, millaiset mahdollisuudet vetytalouden prosesseilla on osallistua säätömarkkinoille, ja millaisia oletuksia tähän liittyen on käytetty järjestelmävisiossa. Tästä toivottiin tietoa seuraavaan kokoukseen.

Puheenjohtaja päätti kokouksen. Seuraava kokous järjestetään 25.-26.5.2023 Porvoossa.

Liitteet Kokousmateriaalit on julkaistu Fingridin internet-sivuilla
<https://www.fingrid.fi/sivut/yhtio/hallinto-ja-johtaminen/toimikunnat/#lue-lisaa-kantaverkkotoimikunnasta>

Jakelu Janne Ala, Kemijoki Oy
Marko Haapala, Rauman Energia Oy
Petri Hyyryläinen, UPM Communications Papers
Timo Jutila, Kajave Oy

OH (OH)/Saarinen Katariina

27.2.2023

Julkinen

Mikko Kurki, Sappi Finland Operations Oy
Harri Leppänen, SSAB Europe Oy
Teemu Loikkanen, OX2 Finland Oy
Jenny Martiskainen, Savon Voima Verkko Oy
Magnus Nylander, Porvoon Sähköverkko Oy
Jani Pulli, PVO Vesivoima Oy
Tomi Toivonen, Turku Energia Sähköverkot Oy
Erik Trast, CPC Finland Oy
Kari Vessonen, Caruna Oy

Jussi Jyrinsalo, Fingrid Oyj
Antti Kivipuro, Fingrid Oyj
Petri Parviainen, Fingrid Oyj
Katariina Saarinen, Fingrid Oyj

Tiedoksi -